

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr.Bakondi György ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Nyitri Péter ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. alperes ellen tisztességtelen piaci magatartás megállapítása iránt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt 10.P.22.025/2007. számon indult és a Debreceni Ítéltábla 2009. január 5-én kelt Pf.I.20.260/2008/4. számú ítéletével befejezett perben a jogerős ítélet ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.260/2008/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az I. és II.r. alperesek "sz." elnevezéssel ipari mintát készítettek. A Magyar Szabadalmi Hivatalhoz bejelentésüket 2006. április 12-én tették meg, az ipari mintaoltalmat 2007. február 7-én kapták meg, annak kihirdetésére 2007. március 28-án került sor.

A D. Vállalat 2005. október 19-én pályázati felhívást jelentetett meg "műholdas helyzet-meghatározásra épülő irányítási- és valós idejű utastájékoztatási rendszer megvalósítására a VÁLLALAT villamos, valamint trolibusz viszonylatain" elnevezéssel. A közbeszerzési eljárás eredményeként felperes és a Vállalat között 2005. december 29-én vállalkozási szerződés jött létre a fenti rendszer létrehozására, a műszaki megoldás átadása, a teljesítési igazolás kiállítása 2006. augusztus 1-jén történt meg.

Az alperesek 2007. március 28-ai keltű levéllel fordultak a Vállalathoz. A levél a címzetthez 2007. április 6-án érkezett meg. A 3 oldalas levélben az alperesek először azt közölték, hogy használati mintaoltalmat nyertek a fent megjelölt körben, majd azt, hogy a Vállalat az alperesek kizárólagos joga alatt álló megoldással lényegében azonos megoldást alkalmaz, erre vonatkozóan bizonyítékok állnak az alperesek rendelkezésére. A birtokukban levő információk szerint a VÁLLALAT által alkalmazott megoldás

megvalósítja az alperesek szellemi alkotáshoz fűződő jogainak megsértését. Ezt követően a levél több jogszabályi rendelkezést részletez, majd felsorolja, hogy a bitorlóval szemben az alperesek milyen polgári jogi, illetve büntető jogi eszközöket vehetnek igénybe. A levél 3. oldalán a 3. bekezdésben az alperesek arra szólítják fel a Vállalatot, hogy a levélben írtakra haladéktalanul, de legalább 8 napon belül írásban adjon választ. Amennyiben a mintabitorlás tényét tagadja, úgy erre vonatkozóan terjesszen elő nyilatkozatot. Az utolsó bekezdés szerint a polgári és büntető jogi jogkövetkezmények alkalmazásától kizárólag abban az esetben tudnak az alperesek eltekinteni, ha Vállalat a levélben írtaknak maradéktalanul eleget tesz, a jogbitorlást megszünteti, illetve az alperesekkel felhasználási szerződést köt.

Felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a fenti levéllel az alperesek megsértették a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII.tv. (Tpvt.) 3.§ és 5.§-ában foglaltakat. Kérte a Tpvt. 86.§ /2/ bekezdése alapján a jogsértés elkövetésének megállapítását, az alpereseknek a jogsértés abbahagyására történő kötelezését, továbbá a jogsértéstől történő eltiltásukat, valamint nyilatkozattal történő elégtétel adására kötelezésüket.

Az I.r. alperes a kereset elutasítását kérte, II.r. alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2008. február 6-án kelt ítéletében megállapította, hogy a felperes jó hírnevét az I. és II.r. alperesek az alábbi állításokkal sértették meg:

1. "..... az Önök által alkalmazott megoldás megvalósítja a Megbízóim szellemi alkotáshoz fűződő jogainak megsértését."
2. "..... a mintaoltalom alapján a mintaoltalom jogosultjának - a jogszabályok keretei között - kizárólagos joga van arra, hogy a mintát hasznosítsa, illetve hasznosítására másnak engedélyt (licenciát) adjon."
3. "..... ügyfeleim a jogsértő magatartás fent röviden vázolt jogkövetkezményeinek alkalmazásától - polgári peres eljárás kezdeményezése, büntető feljelentés megtétele - kizárólag abban az esetben tudnak eltekinteni, ha a Tisztelt Cím a levélben foglaltaknak maradéktalanul eleget tesz, a jogbitorlást megszünteti, illetve ügyfeleimmel felhasználási szerződést köt."

Az első fokú bíróság kötelezte az I. és II.r. alpereseket a jogsértés abbahagyására, valamint eltiltotta őket a további jogsértések elkövetésétől. Kötelezte az alpereseket, hogy a nyilatkozat jogsértő voltának fentiek szerinti megjelölésével adjanak elégtételt oly módon, hogy a Vállalattal azt 15 napon belül

levélben közöljék. Az első fokú bíróság rendelkezett a perköltség viseléséről is.

Tényként állapította meg, hogy a felperes és az alperesek megoldása nem azonos műszaki tartalmat takar, a perbeli levél megírásakor az alperesek nem bizonyosodtak meg arról, hogy a felperes által használt megoldásnak mi a tényleges műszaki tartalma. Az első fokú bíróság megítélése szerint a felperes jó hírneve sérült az ítélet rendelkező részében szereplő mondatokkal. A levél a felperest mintabitorlónak tüntette fel, ez a Vállalatot és azokat, akik a levelet olvasták megdöbbenették. Rögzítette, hogy a felperes és a Vállalat között létrejött szerződés teljesítésére 2006. augusztus 1-jén került sor, a tesztüzem 2006. májusában kezdődött. Az ipari minta bejelentésének napja 2006. április 12. volt, a mintaoltalom kihirdetésének napja 2007. március 28. Ezen időpontok egybevetéséből álláspontja szerint nem vonható le az a következtetés, hogy a felperes és az alperesek megoldása azonos műszaki tartalmat takart volna. Egyidejűleg megállapította, hogy a levél utolsó bekezdése tiltott bojkott felhívást tartalmazott, így az alperesek magatartása a Tpv.5.§-ába is ütközött.

Az I.r. alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a Pp.256/A.§ /1/ bekezdés f.) pontja alkalmazásával tárgyaláson kívül bírálta el a fellebbezést. 2009. január 5-én kelt ítéletével az első fokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította, rendelkezett a perköltség viseléséről. Ítélete indokolásában többek között kifejtette, az alperesek lényegében arra vártak választ a Vállalattól, hogy az általa alkalmazott megoldás azonos-e az alperesek mintaoltalmát nyert műszaki megoldásával. A levél sérelmezett és az első fokú bíróság által jogsértőnek minősített első mondata hiányosan szerepel a bíróság ítéletében, ugyanis a levélben szó szerint az alábbiak szerepelnek. "A birtokunkban levő információk szerint az Önök által alkalmazott megoldás megvalósítja megbízóim szellemi alkotáshoz fűződő jogainak megsértését." Az alperesek a közbeszerzési pályázaton nem vettek részt, a pályázati csomagot nem vásárolták meg, a felperes szerződéses teljesítésének tartalmával nem voltak tisztában, így a Tpv.3.§-át az alperesek az idézett mondatral nem sértették meg. Az első fokú bíróság által jogsértőnek minősített második mondat a mintaoltalmi törvény 12.§-ának szó szerinti idézete, jogsértést nem valósít meg. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem sértette a Tpv.3.§-át az ítélet rendelkező részében szereplő harmadik mondat sem, melyben az alperesek azt közölték, akkor tekintenek el a jogkövetkezmények alkalmazásától, ha a Vállalat velük felhasználási szerződést köt. A másodfokú bíróság szerint az alperesi levél nem irányulhatott gazdasági kapcsolat felbontására, mert a felperes és a Vállalat között a szerződés 2006. augusztus 1-jén teljesült. A

levél új kapcsolat létrehozásának megakadályozására sem irányulhatott, mert az kizárólagos felhasználási szerződés megkötését szorgalmazza, a felperes pedig e szerződéstípusnál versenytársnak nem tekinthető. A levélnek sem közvetve, sem közvetlenül hatása nem volt, nem lehetett a felperes és üzleti partnereinek szerződéseire, a felperes nevesítésének hiányában a levél tartalma bojkott felhívásnak nem minősülhet. A bíróság mellőzte a mintaoltalom bitorlásával kapcsolatos első fokú bírósági ítéletben olvasható okfejtést, mivel az ezzel kapcsolatos jogvita elbírálására a Fővárosi Bíróság rendelkezik kizárólagos illetékességgel.

Felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését az első fokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az első, vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Kifejtette, az első fokú bíróság ítélete ellen az I.r. alperes nyújtott be fellebbezést annak ellenére, hogy az elsőfokú eljárásban személyesen nem jelent meg, írásos védekezést nem terjesztett elő, nem járult hozzá a perbeli levelet megfogalmazó ügyvéd tanukénti meghallgatásához. Felperesi álláspont szerint a bizonyítási eljárásban vélelmezetten elkövetett elsőfokú eljárási hiba nem orvosolható, a tárgyalás megtartása nélkül hozott megváltoztató ítélettel. A másodfokon eljáró bíróság tárgyalás tartására és a bizonyítási eljárás kiegészítésére lett volna köteles az első fokú bíróság álláspontjától eltérő ítélet meghozatala esetén. A Pp.235.§ /4/ bekezdése értelmében a fellebbezésben új tényre, új bizonyítékra nem lehet hivatkozni. Felperes hangsúlyozta, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmazza a levél teljes szövegét, hanem abból az első fokú bíróság csak szemelvényeket idézett. Felperesi álláspont szerint az alperesek tisztességtelen piaci magatartást tanúsítottak, a megküldött levél nem információszerzésre irányult, hanem felhívást tartalmazott a már létrejött gazdasági kapcsolat megszakítására, a felperes piacról történő kiszorítására a felperesi tevékenység jogellenes látszatának keltésével. Alperesek kifejezetten felhívták a Vállalatot a felperessel megkötött szerződés megszüntetésére, súlyos hátrány kilátásba helyezésével. A felperes, mint versenytárs olyan színben került feltüntetésre, mintha jogellenesen alkalmazta volna az alperesek mintaoltalom alá helyezett műszaki megoldását a vállalkozási szerződés teljesítésekor. Az alperesek a vállalkozási szerződés tartalmával tisztában voltak, a szerződés és a műszaki tartalom a közvélemény előtt ismert volt. Bojkottálni kívánták a felperest. A média tudósítások alapján bárki által könnyen azonosítható volt a felperes, és a bojkott felhívás címzettje, a Vállalat a felperest azonnal azonosította is. A gazdasági kapcsolat felbontása fogalmilag nem volt kizárt, hiszen ha a felperes mintaoltalom sértéssel másnak a védett műszaki megoldását adta el a

megrendelőnek, az a szerződés semmisségét eredményezte volna. A levél alkalmas lett volna új üzleti kapcsolat kialakítását megakadályozni a közlekedési vállalatok zárt piacán. A mintaoltalommal kapcsolatos felperesi előadások célja annak igazolása volt, hogy az alperesi mintaoltalom "primitív" rajza nem azonos a felperes által megvalósított konkrét műszaki megoldással, ezért okszerűen alátámasztotta az alperesek megalapozatlan, szándékos és célzatos Tpv-t sértő fellépését a felperessel szemben.

Az alperesek a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra nem tettek észrevételt.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy az nem jogszabálysértő.

A felperes által állított eljárási jogszabálysértésekkel összefüggésben a Legfelsőbb Bíróság az alábbiakra mutat rá. A Pp.256/A.§ f.) pontja módot ad a másodfokú bíróság számára, hogy a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha megítélése szerint - tekintettel a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelemben, illetve a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra - az ügy eldöntése tárgyaláson kívül is lehetséges. A másodfokú bíróság 2008. június 16-án kelt végzésével tájékoztatta a feleket a fellebbezés tervezett tárgyaláson kívüli elbírálásáról és arról, hogy bármelyik fél 8 napon belül tárgyalás megtartását kérheti. Felperes fellebbezési ellenkérelmében kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy tárgyalás megtartását nem kéri. A másodfokú bíróság a másodfokú eljárásban bizonyítékokat nem szerzett be, az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló bizonyítékokat mérlegelte felül, mely lehetőséget a Pp.239.§-a folytán irányadó Pp.206.§-a a másodfokú bíróság számára biztosít, mind tárgyalás tartása, mind tárgyalás tartása nélkül.

A felperes tévesen állítja, hogy a fellebbezést benyújtó I.r. alperes az elsőfokú eljárásban érdemi nyilatkozatot nem tett. Az I.r. alperes 2007. november 11-i, 2008. január 17-i keltű beadványában írásban nyilatkozott, a 2007. november 30-i, a 2008. február 6-i tárgyaláson személyesen megjelent. Az I.r. alperes kérte a perbeli okiratot készítő ügyvéd meghallgatását, a maga részéről az ügyvédi titoktartás alól a felmentést megadta. Bírói kioktatásra, hogy a tanú meghallgatásának az adott tárgyalási napon akadálya van (a II.r. alperes nyilatkozatának beszerzése) nyilatkozott úgy, hogy nem kéri a tanú meghallgatását. Így a

fellebbezését benyújtó I.r. alperes - szemben a fellebbezést be nem nyújtó II.r. alperessel - az elsőfokú eljárásban aktívan részt vett, álláspontját kifejtette.

A Tpvt. 3.§-a megsértésével kapcsolatos felülvizsgálati érveléssel kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság a következőkre mutat rá. Felperesi fellebbezés hiányában a másodfokú bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az első fokú bíróság ítéletének rendelkező részében szereplő három mondat valóban sérti-e a felperes jó hírnevét. A Tpvt.3.§-a értelmében: "tilos valótlan tény állításával, vagy hiresztelésével, valamint való tény hamis színben való feltüntetésével, úgyszintén egyéb magatartással a versenytárs jó hírnevét, vagy hitelképességét sérteni, illetve veszélyeztetni."

A felperesi keresethez csatolt alperesi levélnek az első fokú bíróság által jogsértőnek tekintett mondatát vitathatatlanul hiányosan idézte az első fokú bírósági ítélet rendelkező része, s azt helyesen észlelte a másodfokú bíróság. A teljes mondat ugyanis úgy szól, hogy "a birtokunkban levő információk szerint az Önök által alkalmazott megoldás megvalósítja..... megsértését." Így tehát a mondat szövegezése folytán magában foglalja annak lehetőségét, hogy az alperesek kellő információk hiányában nem megfelelően értékelik a jogi helyzetet, így a teljes mondat nem alkalmas a felperes jó hírnévének megsértésére, ahogy azt a másodfokú bíróság helytállóan megállapította.

Az első fokú bíróság ítélete szerinti jogsértő második mondat a felperes jó hírnevét nem sértheti, mivel az a használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVIII.tv. 12.§-a első mondatának szó szerinti idézete, ahogy az a másodfokú bíróság ítéletében is szerepel. Jogszabályi rendelkezés tételes, szószerinti idézése jogsértést nem valósított meg, sem önmagában, sem a levél szövegkörnyezetében.

A levél zárógondolata, mondata kapcsán a Legfelsőbb Bíróság ugyancsak osztotta a másodfokú bíróság álláspontját, miszerint az a felperes jó hírnevét sértő kijelentésnek nem tekintendő. Abban az szerepel, hogy abban az esetben tudnak eltekinteni a levélben vázolt jogkövetkezmények alkalmazásától, ha a címzett a levélben foglaltaknak eleget tesz, a jogbitorlást megszünteti, illetve az alperesekkel felhasználási szerződést köt. Ekörben pedig nem hagyható figyelmen kívül, hogy a levél 3. oldal harmadik bekezdése arra hívja fel a címzettet, hogyha a mintabitorlás tényét tagadja, úgy erre vonatkozóan terjesszen elő nyilatkozatot, illetve, hogy ennek elmulasztása esetén a felperesek mindent el fognak követni, hogy "a feltételezett jogsértést szankcionálják." A Legfelsőbb Bíróság a fent kifejtettekre tekintettel osztotta a másodfokú bíróság azon álláspontját, hogy a per tárgyát képező levél

feltételezi ugyan a mintabitorlás tényét, de épp annak kíván utána járni, hogy az valóban megvalósult-e.

Az első fokú bírósági ítélet rendelkező részében szereplő mondatok sem önmagukban, sem a levél szöveg összefüggésében nem alkalmasak a felperes jó hírneve megsértésének megállapítására. Önmagában annak, hogy az alperesek tudták, vagy nem tudták, hogy a felperes építette-e ki az alperesek által mintaoltalmat sértőnek minősített utastájékoztató rendszert nincs jelentősége, hiszen a címzett a levél kézhezvételekor azonnal azonosítani tudta a felperest okozót, ahogy arra a felperes helytállóan hivatkozott.

A Tpv.5.§-a megsértésével összefüggésben a Legfelsőbb Bíróság álláspontja a következő. A Tpv.5.§-a értelmében: tilos máshoz olyan tisztességtelen felhívást intézni, amely "harmadik személlyel fennálló gazdasági kapcsolat felbontását, vagy ilyen kapcsolat létrejöttének megakadályozását célozza." A Legfelsőbb Bíróság először is rámutat arra, hogy e vonatkozásban az első fokú bíróság ítéletének rendelkező része, s annak indokolása nincs összhangban, mivel az indokolás szerint az alperesek megsértették a Tpv.5.§-át, ugyanakkor az ítélet rendelkező része csak a jó hírnév sértést állapította meg. A felülvizsgálati kérelem fényében a Legfelsőbb Bíróság a fent kifejtetteknek megfelelően a levelet - az alperesi védekezéssel egyezően - határozott fellépésű, a mintabitorlás megvalósítását feltételező levélnek tekintette, melynek célja a mintabitorlás tényéről történő meggyőződés, így a levél utolsó bekezdése tiltott bojkott felhívásnak a Legfelsőbb Bíróság szerint nem minősülhet. A levél az alkalmazható lehetséges jogkövetkezményekre hívja fel a figyelmet arra az esetre, ha mintaoltalom bitorlás megállapítást nyer, és a Vállalat nem köt felhasználási szerződést az alperesekkel.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp.275.§ /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Budapest, 2009. június hó 30. napján.

Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Vezekényi Ursula sk. előadó bíró, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. bíró.

*A kiadmány hitelül:
bírósági tisztviselő*

